

NVE Vindkraftseminar

Drammen, 4. juni 2019

Bevegelser i vindkraftpolitikken og fremtidige utfordringer

Et perspektiv fra WINDPLAN: Challenges and opportunities for public participation in wind power planning

Mikaela Vasstrøm og Hans Kjetil Lysgård Universitet i Agder. Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging

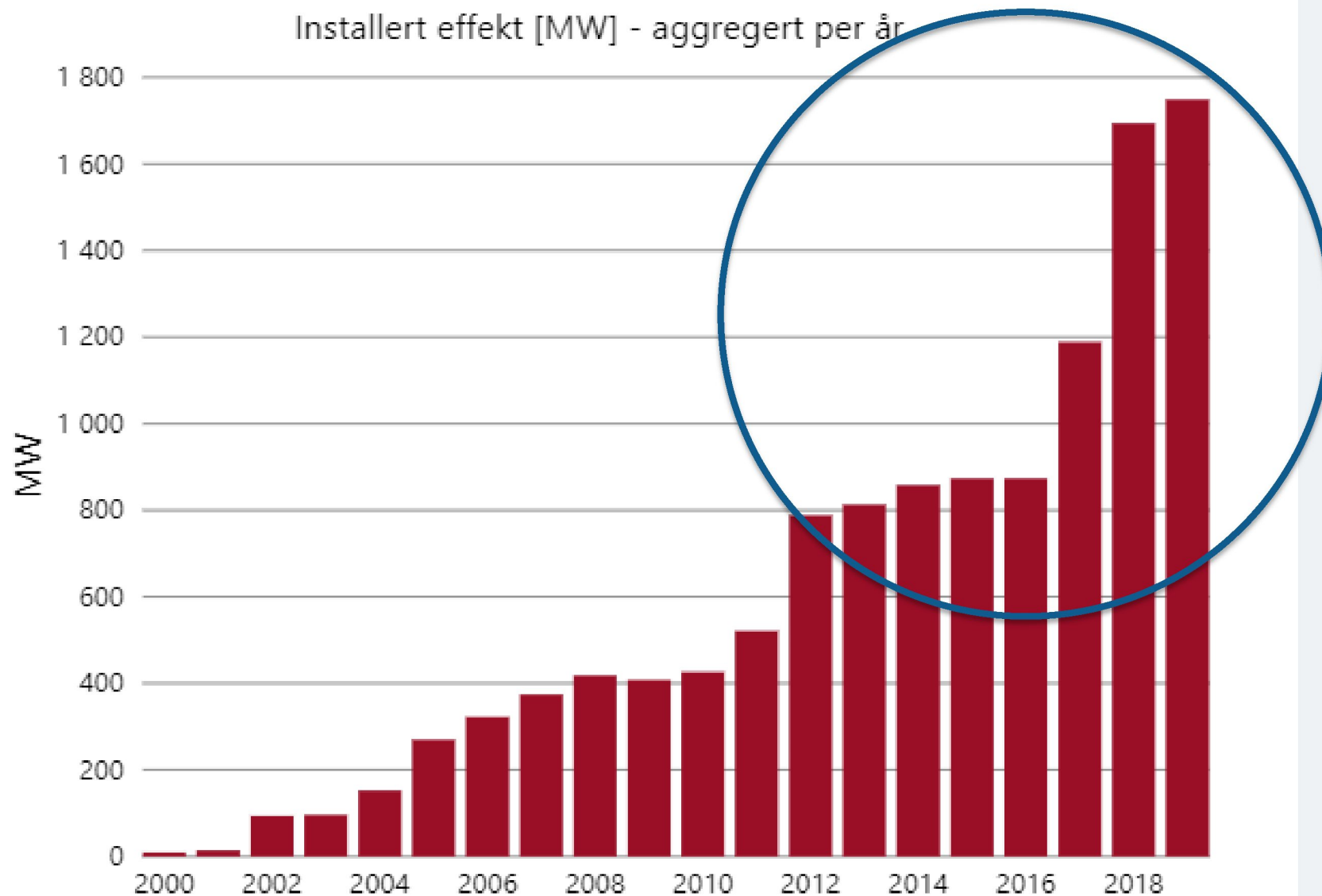
Finansiert av Norges forskningsråd: ENERGIX

Sentrale utfordringer og bevegelser i vindkraftpolitikken

- **Lønnsomhet og umoden teknologi**
  - 2003-2011: Investeringsstøtte til vindkraftutbygging
- **Ineffektive planprosesser**
  - 2005: Forsøk med regionale planer
  - 2009: Fjernet krav om behandling av vindkraftutbygging i Plan og Bygningsloven
- **Uforutsigbarhet og investeringsvilje:**
  - 2011-2021: Det grønne sertifikatmarkedet
- **Nasjonale og lokale konflikter:**
  - 2004: Tematiske konflikt vurderinger
  - 2016: Nasjonal ramme – kunnskapsgrunnlag og areal prioriteringer

Vindkraftutbygging

Kilde: NVE, 2019

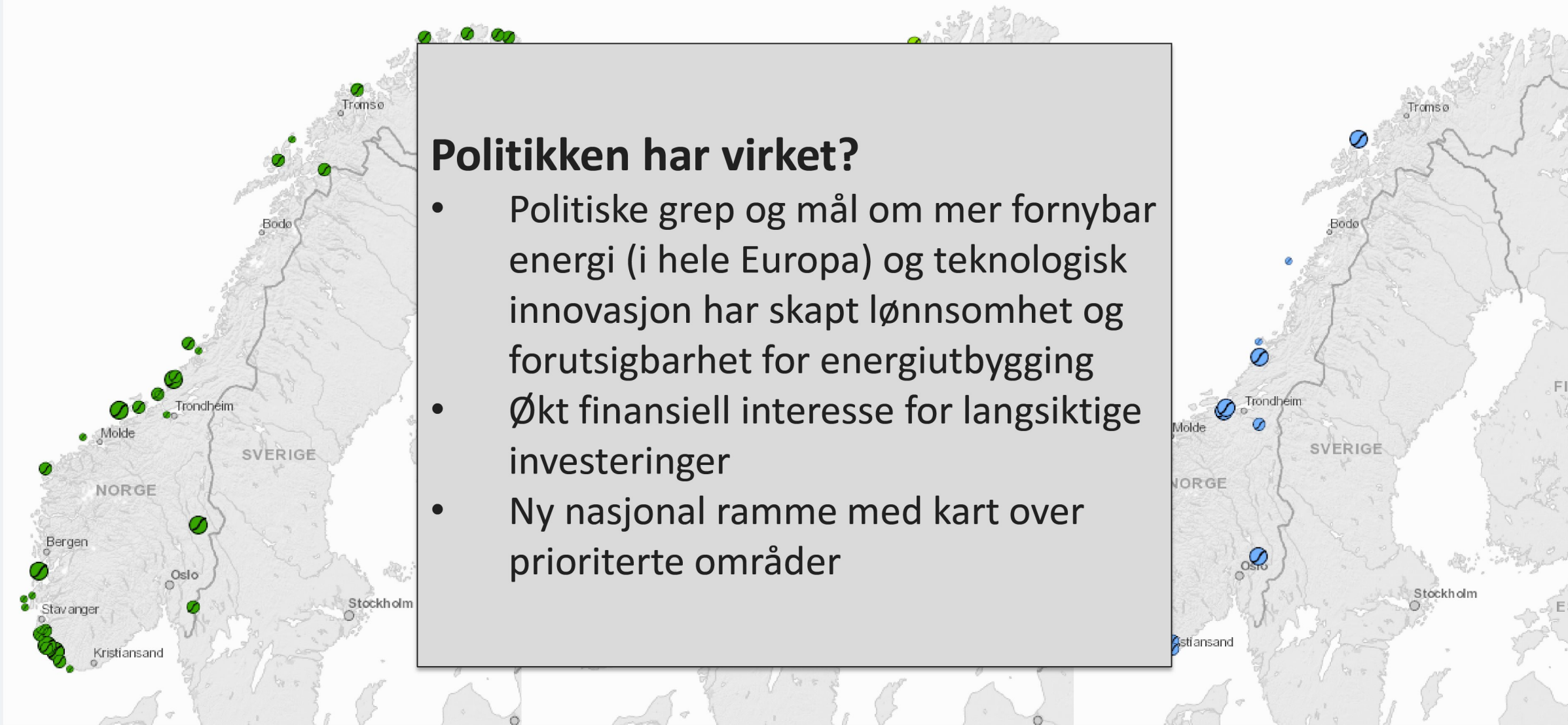
1700 MW Utbygd

2 092 MW Under bygging

2806 MW Gitt konsesjon ikke utbygd

Politikken har virket?

- Politiske grep og mål om mer fornybar energi (i hele Europa) og teknologisk innovasjon har skapt lønnsomhet og forutsigbarhet for energiutbygging
- Økt finansiell interesse for langsiktige investeringer
- Ny nasjonal ramme med kart over prioriterte områder

Miljø

Store urørte naturområder i Norge trues av vindkraftutbygging

Vindkraft i Norge vil legge beslag på 630 kvadratkilometer urørt natur i

Nor
area

© Unc

Medieoppslag om vindkraft og konflikt i riks- og regional presse

Stravang

AENERGI

JON INGEMUNDSEN

Fylkespolitikere i Rogaland sa nei til mer vindkraft, men konsesjonene ble gitt likevel

Fylkespolitikerne i Rogaland satte egentlig et tak på 3 TWh vindkraft. Men til nå er det gitt

Motvind for vindkraften

På kort tid har vindkraft gått fra å være bejublet, til å bli omstridt.

Sterke reaksjoner på vindkraftplan: – De peprer en hel region med vindmøller

Tre av 13 områder foreslått for vindkraftutbygging ligger i Trøndelag.

Stølsheimen i Sogn og Fjordane og Hordaland fredes, men andre områder i sårbar natur er med.

Amund Aune Nilsen

Nye utfordringer for politikken?

det er trist at de blir sammenlignet med nazister. Selv om deler av debatten har hardnet, mener han tonen i hovedsak har vært god.

GLADE: Aksjonsgruppa «Nei til Vindkraft på Frøya» ble glade da de fikk beskjeden om at anleggsarbeidet i Nessadalen på Frøya ble stanset i dag. Siden april har det vært vindkraftmotstandere i området for å demonstrere mot utbyggingen.

FOTO: STEIN LORENTZEN / NRK

Nye bevegelser?

- Etablering av nasjonal protestbevegelse

- Økende spenning mellom:

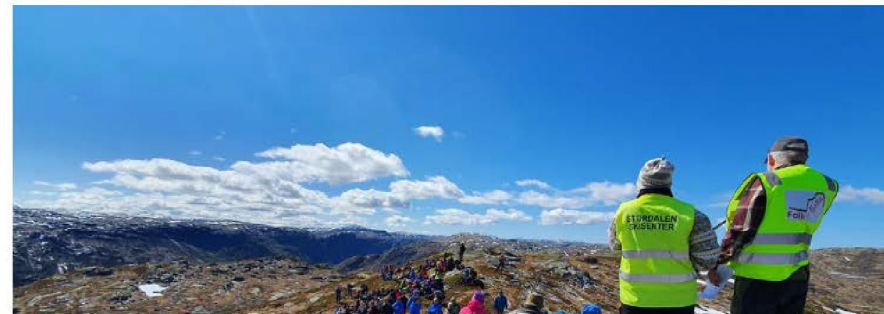
- Nasjonale politiske mål og virkemidler
- Lokal og nasjonal aksept av vindkraftutbygging(ens konsekvenser)

- Polarisering av debatten

- Radikalisering av lokale protester

4400 marsjerte mot vindkraftutbygging

22 stader i landet vart det søndag arrangert «Støttmarsj for naturen» og mot vindkraftutbygging i verdifull natur. – Vi treng ikkje ofra urørt natur for å elektrifisera Noreg, meiner leiaren i DNT.

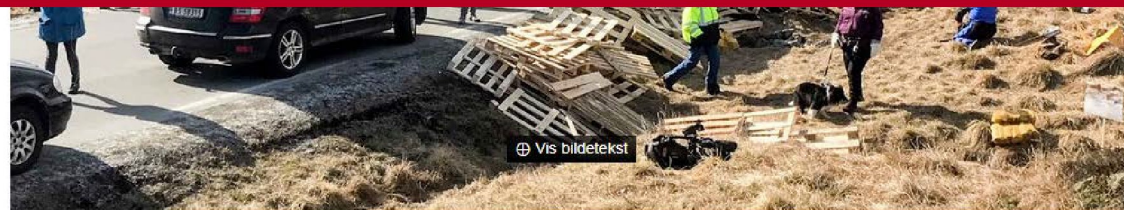

Leif Rune Løland
Journalist

Kirsti Kringstad
Journalist

Publisert 12. mai kl. 14:39

TRØNDERENERGI PÅ FRØYA

**Vil starte utbygging på Frøya i dag, men vind-
motstanderne fortsetter kampen**

Trønderenergi møter nok en gang på demonstranter i utbyggingsområdet.

Drivkrefter:

Aktører og argumenter

Global

- Internasjonale energi- og klimaavtaler
- Nasjonale energi myndigheter
- NGO'er (Klima og fornybar)
- Utviklere, utbyggere, og bransje- organisasjoner
- Noen kommuner og lokale aktører

Lokal

Klima og lavutslipp

Forsyningssikkerhet og stabilitet

Teknologi, marked og kostnadseffektivitet

Nations- og Industriutvikling

Distrikts- og næringsutvikling

Effektivitet og forutsigbarhet

Natur og miljø: mangfold og uberørt

Sted og landskap

Kraftbehov og regimer

Sosio-økonomisk rettferdighet

Prosessens troverdighet og legitimitet

Juridisk rettferdighet

Motkrefter:

Argumenter og aktører

- Internasjonale miljø- & biodiversitet rapporter
- Nasjonale miljømyndigheter
- Lokale og nasjonale protestbevegelser
- Energimarkedet
- Samiske interesseaktører
- NGO'er (Natur, miljø og turisme)
- Noen kommuner
- Lokale innbyggere

Global

Lokal

Konfliktlinjer og politikk

Klima

Forsyningsikkerhet

Fornybarasjon og industriell utvikling

Teknologi og marked

Distriktsutvikling og lokal verdiskaping

Effektivitet, forutsigbarhet og konflikt reduksjon

Sentrale
politiske
spørsmål

Natur og miljø

Sted og landskap

Energiformer og behov

Rettferdig sosial og økonomisk fordeling

Demokratisk legitimitet

Troverdige juridiske rammeverk

Utfordringer for vindkraftpolitikken?

- Formål og behov
- Avveining av ulike verdier
- Rettferdig fordeling
- Demokratisk legitimitet

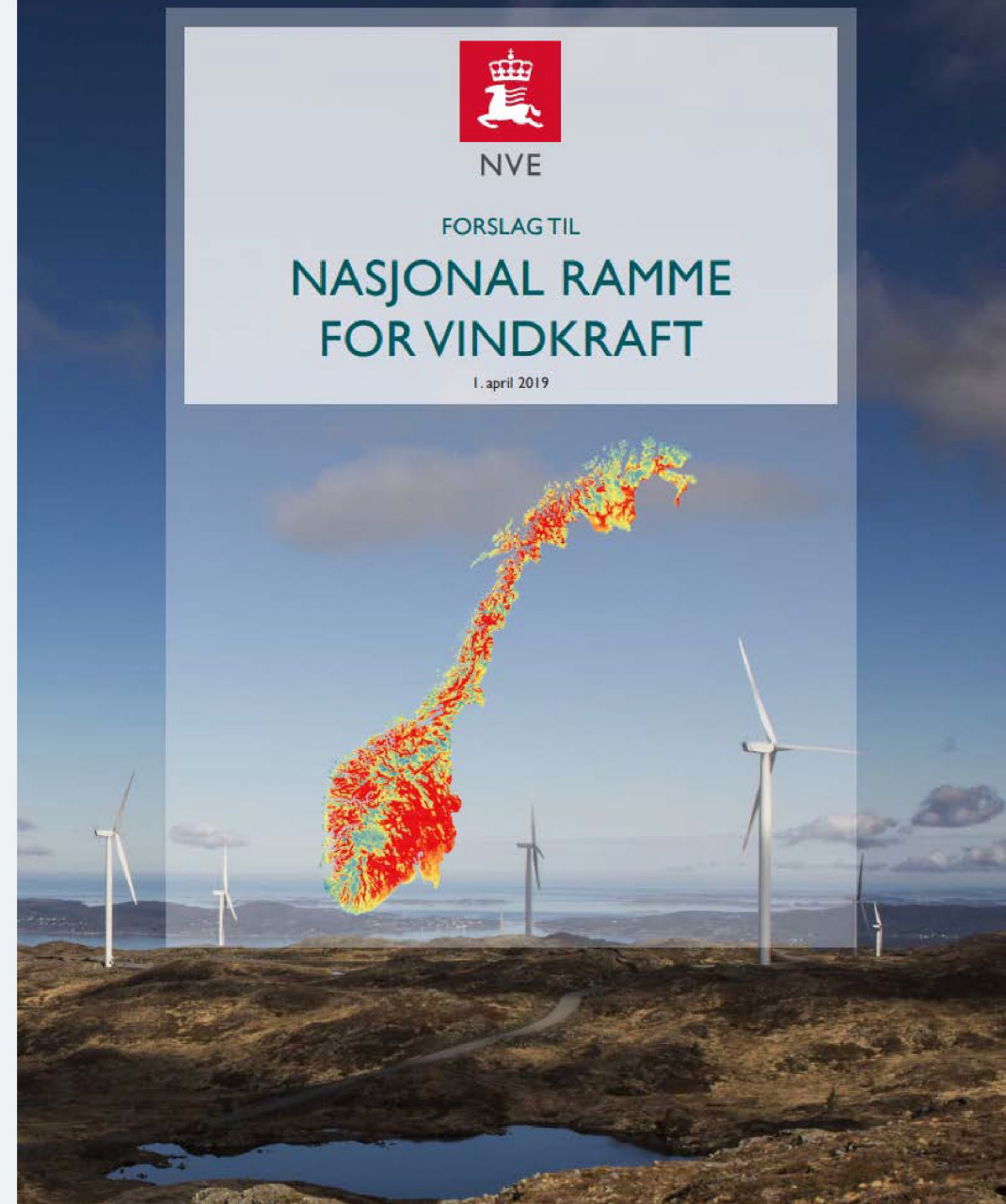
Bevegelser i vindkraftpolitikken og fremtidige utfordringer

1998-2008: Teknologi – Regulering

2008-2018: Klima – Marked

2019: Hva vil prege politikken fremover?

- Spørsmål om behov og verdier
- Spørsmål om fordeling og eierskap
- Spørsmål om makt og medvirkning

Takk for oppmerksomheten

windplan.uia.no

Prosjektgruppe:

Mikaela Vasstrøm, Hans Kjetil Lysgård og Hanne Haaland, Universitet i Agder. Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging

Danmarks Tekniske Universitet, Vind Energi, Laura Tolnov Clausen og David Rudolph